

V Praze dne 23. července 2020
Čj.: 743/20

Stanovisko

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

I. Úvod

Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem financí předkládají na základě Plánu legislativních prací vlády pro rok 2020 k projednání návrh zákona, kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Hlavním důvodem předložení návrhu je dlouhodobě nedostatečná vymahatelnost pravomocně uložených pokut, zejména pokut za dopravní přestupky, které byly uloženy orgány Celní správy České republiky nebo které byly uloženy Policií České republiky, obecní policií nebo obecním úřadem obcí s rozšířenou působností a předány do dělené správy k vymození od pachatele přestupku.

Podle předkladatelem provedené analýzy spočívá hlavní problém u vymáhání pokut za přestupky spáchaných cizinci jak ze zemí EU, tak ze třetích států mimo EU, kteří nemají na území České republiky majetek, účet, ani zde nepobírají mzdu. Pokud je pokuta uložena při spáchání přestupku příkazem na místě Policie České republiky a pokuta není na místě uhrazena, jsou nezaplacené pokuty předávány v rámci tzv. dělené správy Celní správě ČR k vymození. Neuhrazeno je téměř 60 % pokut předaných do dělené správy, z nichž cca 70 % tvoří pokuty uložené podle zákona o silničním provozu, zákona o silniční dopravě a zákona o pozemních komunikacích. Obdobné problémy s vymahatelností pravomocně uložených pokut za tyto přestupky mají i obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Dosud se při vnitroustojním vymáhání pokut příliš neosvědčuje systém spolupráce mezi členskými státy EU na základě přijaté legislativy EU.

Předkladatel uvádí, že důsledkem nedostatečné vymahatelnosti pokut je nedodržování tzv. sociálních předpisů (stanovené doby řízení, bezpečnostních přestávek nebo odpočinku), opakované porušování pravidel silničního provozu na pozemních komunikacích (např. řízení vozidla pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek, nebezpečné překračování nejvyšší dovolené rychlosti), poškozování pozemních komunikací přetíženými vozidly, apod. Porušováním právních předpisů v oblasti dopravy se zvyšuje riziko dopravní nehody, včetně následků na životě a zdraví. V důsledku dopravní nehody dochází též k omezení plynulosti nebo průjezdnosti pozemní komunikace, což má negativní dopad na všechny řidiče, včetně ekonomických dopadů na přepravce.

Předkladatel navrhuje zavedení nových oprávnění pro Polici ČR a Celní správu ČR, kdy by příslušníkům obou těchto bezpečnostních sborů bylo umožněno požadovat při kontrole motorového vozidla uhrazení nedoplatku na pokutách uložených podle výše uvedených tří zákonů orgány Celní správy České republiky nebo uložených Policí České republiky, obecní policií nebo obecními úřady obcí s rozšířenou působností a předaných do dělené správy. V případě neuhrazení pokuty na místě kontroly v hotovosti nebo prostřednictvím platebního terminálu je předkladatelem navrhováno oprávnění zadržet tabulky registrační značky motorového vozidla nebo použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla. Současně se zavedením tohoto oprávnění bude Polici ČR umožněn přístup do evidence nedoplatků Celní správy České republiky.

II. Připomínky a návrhy změn:

Definice a popis problému včetně popisu existujícího právního stavu v dané oblasti jsou v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace (ZZ RIA) dobře popsány. Předkladatel popisuje existující právní i faktickou situaci při vymáhání pokut a současně dobře pracuje s dostupnými daty ze statistik Policie ČR, Celní správy ČR a vybraných magistrátů a obecních úřadů několika velkých a středních měst v ČR. Na základě existující situace, kdy nemožnost vymoci nedoplatky na pokutách dosahuje u jednotlivých orgánů 50 – 70 % všech uložených pokut, předkladatel prokazuje potřebu přijmout v této oblasti konkrétní řešení pro zlepšení existující neradostné situace.

Předkladatel v této části ZZ RIA rovněž vhodně uvádí existující řešení problému nezaplacených pokut v okolních zemích EU (Německo, Rakousko, Polsko, Slovensko).

V ZZ RIA jsou definovány **subjekty dotčené regulací**. Předkladatel zde podrobně popisuje situaci jednotlivých přímo či nepřímo dotčených subjektů v oblasti správního trestání a vymáhání pokut zejména v přeshraničních případech.

Popis cílového stavu je obsažen v ZZ RIA v dostatečné míře.

Návrh variant řešení je zpracován pro celkové řešení problematiky. V návrhu jsou popsány tři varianty řešení problému (včetně varianty nulové – ponechání současného stavu) a vedle toho ještě další podvarianta řešení k variantám I a II. Celkově jsou varianty popsány realisticky a pracují s reálnými řešeními.

Vyhodnocení variant a stanovení nákladů a přínosů

V této části ZZ RIA předkladatel rekapituluje a vyhodnocuje náklady a přínosy u jednotlivých zpracovaných variant řešení včetně ekonomického vyčíslení jejich dopadů na úroveň vymáhání pokut. Následně provádí výběr nejvhodnější varianty.

Vyhodnocení rizik obsahuje výčet základních negativních dopadů, pokud by navržená regulace nebyla přijata.

Hodnotící kritéria nejsou samostatně uvedena, předkladatel doporučuje nejvhodnější řešení pouze na základě obecného slovního hodnocení bez využití detailnějších hodnotících kritérií. Z exaktních kritérií je využito pouze kritérium odhadovaného zlepšení výběru nedoplatků. Tuto část ZZ RIA by bylo možné doplnit o exaktnější hodnotící kritéria např. v podobě hodnotících bodů, přestože předkladatel věnoval posuzování předložených variant velkou pozornost.

III. Shrnutí připomínek

Obecně lze konstatovat, že ZZ RIA je zpracována na dobré úrovni a předkladatel věnoval jejímu zpracování dostatečné množství času a energie. Předkladatel u jednotlivých variant řešení pracuje s reálnými údaji a situacemi a snaží se je popsat co nejvíce realisticky.

Za jediný nedostatek ZZ RIA je možno považovat neuvedení exaktních kritérií hodnocení u jednotlivých variant, což ale nesnižuje celkovou velmi dobrou úroveň ZZ RIA.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **na základě posouzení závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace doporučuje** Legislativní radě vlády, **aby byl návrh zákona, kterým se mění č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony v předloženém znění doporučen vládě ke schválení.**

Vypracoval:
JUDr. Petr Solský

prof. Ing. Jiřina Jílková, CSc.
v. r.
předsedkyně komise